Một năm. .	6$00	6$90	6$80	6$30	6$60	9$00
Các làng và Các công-sở	»	8.00	8.00	8.00	9.00	»
Sáu tháng. .	3.00	3.50	3.20	3.20	3.30	4.50
Ba tháng . .	1.50	1.75	1.60	1.60	1.65	2.25
Một tháng. .	0.50	0.60	0.55	0.55	0.60	0.75

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
61-63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : F. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef : PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant : NGUYỄN-VĂN-LUẬN

Adresse télégraphique :
TRUNG BẮC TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 180

4e page
Une seule insertion. . . . 0$80 le c/m
Par contrat annuel
Par centimètre et par insertion. . . . . . . 0$18 le c/m
Réclame dans la 1re page. . . . 2$ la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1$50 le c/m
On traite à forfait pour les contrats importants.

Cái vấn-đề thể-dục ở các trường học Sơ-đẳng ta

Cái vấn-đề thể dục quả là một cái vấn-đề khẩn thiết trong sự giáo-dục đời nay. Nhà giáo-dục lấy đức-dục, trí-dục làm quan-trọng thế nào, thì thể-dục cũng phải lấy làm quan trọng như thế. Vì cái mục-đích giáo dục chẳng là cốt để đào-tạo cho người ta có đủ cái tư-cách làm một người hữu-dụng ở đời dư? Mà một người gọi là có đủ cái tư-cách hữu dụng ở đời nào có phải chỉ có đạo-đức, có trí thức mà thôi đâu? Lại còn cần phải có cái sức-lực khỏe mạnh nữa mới được; nói cho cùng thì cái sức-lực khỏe-mạnh cần cho người ta có lẽ có phần hơn cái đạo đức, cái trí-thức nhiều; cách ngôn Tây đã có nói: Cái thể-phách kiện-toàn là cái đồ chứa cái tinh-thần kiện-toàn. Nếu không sức thì đức với trí phụ vào đâu mà có. Giả như có một người kia tay chân yếu-ớt, mình mẩy ốm-o, suốt năm chỉ những bệnh này tật khác thì dù có khôn ngoan tài giỏi, đức hạnh ưu-mỹ cách mấy đi nữa cũng chẳng làm nên được công chuyện gì có ích cho nhà, có ích cho nước, mà sự-nghiệp của người ấy cũng phải đến thấp kém, sinh kế của người ấy cũng phải đến khốn cùng. Sự giáo-dục đã cốt để đào-tạo cho người ta có đủ cái tư cách làm một người hữu dụng ở đời, vậy thử hỏi ở đời còn gì cần hơn là sức khỏe nữa? Người ta muốn có sức khỏe thì ngoài sự vệ-sinh phòng bệnh lại thường phải có luyện tập thể-thao. Các nhà y-học đã từng thí nghiệm ra rằng một đứa trẻ có tập thể-thao với một đứa trẻ không tập thể-thao cái lồng xương ngực to nhỏ khác nhau nhiều lắm. Mà dù ta chưa được tường cách thí nghiệm của các nhà y-học thì ta cứ coi ngay những người nào có biết đôi ba miếng võ, cái gân cốt cứng rắn mà cái sức vóc mạnh-mẽ hơn người khác là thế nào, thì ta cũng có thể chứng-nghiệm mà biết sự luyện-tập thân thể có ích cho sức khỏe người ta nhường nào vậy. Sự luyện-tập thân thể phải ngay từ lúc bé trở đi; nếu lúc bé không từng luyện tập thân thể bao giờ thì cân cốt đã mềm yếu, sức vóc đã còm cõi mất rồi, đến lúc lớn lên, khó còn mấy người giữ được sức khỏe nữa. Vì thế mà sự tập thể thao ở các trường ấu-học cũng là một cái công khóa nhất định phải có mà không được coi thường. Nhưng muốn cho học-trò luyện tập thân thể có cái phương-pháp lương hảo thích nghi, thì ông giáo dạy học-trò phải kiêm là ông thầy dạy võ nữa mới được. Ông giáo tức là khuôn mẫu của học-trò; ông giáo chơi bời phóng đãng không thể mong học trò có được hạnh-kiểm tốt bao giờ, ông giáo học-vấn tù-mờ không thể mong học-trò có được học-thức khá bao giờ, thì nếu ông giáo mà thân-thể đã không có thao luyện trước rồi, chắc cũng không sao rèn tập thân thể cho con trẻ được.

Phép giáo-dục của người Âu-châu lấy thể-dục làm trọng lắm, công-khóa trong các trường học từ bậc học đồng-ấu dĩ thượng đều có giờ dạy thể-thao, các ông giáo các trường đều là những người thạo cách dạy thể-thao cả. Người ta tự lúc bé đã nhờ được những bài thể thao của thầy giáo cho ở nhà trường mà có cái phương pháp luyện-tập thân thể rất tốt, nên phần nhiều người nào cũng khỏe mạnh cứng cáp, ít hay có tật bệnh ốm yếu như người mình.

Người mình sánh với người Âu-châu thì quả phải chịu là một giống người suy-nhược quá! Xét ra người mình sở dĩ suy-nhược đến như thế hoặc tại không hiểu phép vệ-sinh phòng bệnh, hoặc tại ăn uống không đủ sức bổ, hoặc tại sàn dưỡng không đắc pháp, hoặc tại phương dược không tinh minh, tuy có nhiều nguyên nhân mà sự không tập thể thao cũng có một nguyên nhân vào đấy.

Chính-phủ bảo-hộ cũng có lo đến sự thể-dục cho ta, trong chương trình các học-đường bây giờ cũng có giờ dạy thể-thao cả. Song, như trên kia đã nói, ông thầy có thạo cách dạy thể-thao thì mới có thể rèn tập thân-thể cho học trò được. Người mình trước kia ít ai biết chú-trọng về sự thể-dục. Các ông giáo ở các trường phần nhiều cũng chưa từng học qua khoa thể-thao cả, tuy theo chương-trình trong trường học, đến giờ dạy thể thao cũng miễn-cưỡng phải dạy, mà chính mình đã không biết thể thao là gì cả thì dạy sao cho học-trò có tấn-tới, cố nắp lấy mấy câu xướng hiệu mà ngượng-nghịu lúng-túng, còn có hứng thú gì; người dạy đã không có hứng thú, thì kẻ học cũng phải chán nản mà chiếu lệ làm xong chuyện cho rồi, thành ra cái giờ dạy thể thao hình như một cái giờ bị phạt ở lại cả thầy lẫn trò, mà cái công-khóa ấy không có ích gì cho học trò cả.

Muốn cho sự dạy thể-dục trong các trường học có tiến bộ thì trước hết là các ông giáo phải thạo cách dạy thể thao. Năm nay, đến vụ nghỉ hè, có quan thiếu-tá chưởng giáo trường thể-dục nhà binh có ý muốn giúp việc luyện lấy những viên giáo-sư thể thao tại các trường sơ-đẳng, quan Giám-đốc nha học-chính Bắc-kỳ đã có thông tư cho các ông giáo-sư các trường Sơ-đẳng Bắc kỳ hỏi xem đến ngày ấy có ông nào muốn về Hà-nội theo học tại trường thể-dục nhà binh không. Thiết tưởng các ông giáo-sư ở các trường Sơ-đẳng ta nên vì cái nghĩa-vụ giáo-dục của mình, biết cái khuyết điểm của mình về sự thể-dục xưa nay mà sẵng sàng xin về theo học cho đông thì sự thể-dục ở các trường học ta mới mong có tiến bộ được. T. H.

Âu-châu điện-tín

HAVAS

Paris, ngày 3 Avril 1922

Tin Constantinople

Quan Đại-tá Osman Pacha bị ngờ là người ám-sát ông nghị-viên Ali Chukri Bey thì bị lính sen-đầm giết chết.

Tin Mantoue

Một chiếc ô-tô chở tám người gặp phải một chuyến xe hỏa đụng phải chết bảy người và một người bị thương.

VÔ TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux, ngày 3 Avril 1923

Việc nước Đức

Về việc xảy ra ở Essen, báo *Daily Télégraph* có nói: Xét ra vô cớ lính Pháp không có dùng đến khí giới. Song việc ấy có thể tránh được hay không mặc lòng thì chánh-phủ Berlin cũng phải chịu trách cứ về việc ấy trước tiên. Cái thái-độ của chánh-Pháp ngày nay, và cái thái-độ của chánh-phủ Đức trong năm 1870 khác nhau thế nào, việc ấy ngày nay muốn so sánh cũng dễ. Cứ xem các giấy má của viên chủ bút báo *Matin* nói trong báo *National Review* thì nước Đức thực có tội đối với sử-ký vậy.

Việc nước Anh

Có tin rằng 300 người làm nghề đánh cá ở Ecosse đình công để phản-đối việc tàu đánh cá nước Đức cạnh tranh với mình. Nghe đâu họ dùng thỏi nước đá ném vào thuyền đánh cá của người Đức.

Việc nước Thổ

Các báo nói rằng dư-luận nước Thổ rất hoan nghênh bức thư của Đồng-minh.

Tại Constantinople chánh phủ bạ lệnh cấm uống rượu.

Đại-tá Osman Pacha bị nghi về việc ám-sát Ali Chukri đã bị giết trong khi xung đột với lính vệ-binh.

Việc Hà-lan

Về việc ở nước Anh đồn rằng vua cũ nước Đức và vợ là nữ-hoàng thân Hermine hai bên ly-biệt hẳn nhau, không có tin gì là đích xác cả.

Việc nước Ý

M. Seipel đến thăm Giáo-hoàng rồi lại đi Vienne.

Tại Mantoue, một chuyến hỏa-xa đụng phải một chiếc ô tô có chở tám người. Bảy người chết, một người bị thương.

Bài ca Ấu-trĩ-viên

Theo lời Ngô-thị-Quyên nữ-sĩ thì cuộc thi bài ca Ấu-trĩ-viên này cũng lần-lượt đăng báo như cuộc thi thơ nước lụt của bản-quán năm xưa, để nghe những lời bình-phẩm của khách làng văn, rồi sau mới bàn đến việc điểm-duyệt. Vậy xin nói để các ngài biết rằng các bài đăng ở mục này chưa có phân hơn kém trên dưới chi cả, mà còn rọc phách giấu tên, chỉ đánh số thứ-tự mà thôi.

CXI

Bao nhau nước đục đánh phèn,
Đường đi đen tối, đuốc đèn soi chân!
Bắc Nam hoè quế một sân:
Đây vườn hoa nở, giữa luân giảng lên.
Dắt nhau đánh trống thổi kèn,
Kéo cờ khai hạ, đốt đèn thưởng xuân.
Kiến ong còn biết hợp quần,
Người khôn tìm bạn, chim khôn gọi đàn.
Một vùng đất Bắc trời Nam,
Trai khôn vực nước, gái ngoan dựng nhà!
Chúng ta lên bảy lên ba,
Như giống sườn núi, như hoa đầu cành.
Ai ơi! hữu chí cánh thành,
Ươm cây cây mọc, gieo cành cành ra.
Dung dăng dắt trẻ mà ca,
Ăn no, tắm mát, ngâm nga giải buồn.
∴
Ta đây con cháu Lạc-Hồng.
Tiên-hoàng. Thái-tổ, giống giòng Trưng-vương.
Gấm trời, cửa bể một phương,
Đây vơi non nước thịnh-hưng mấy vòng!
Xứ ta gạo trắng nước trong,
Trai thanh, gái tú, dân đông tiền nhiều.
Việt-Nam hiểm trở sơn xuyên,
Vàng rừng bạc bể ngọc miền Viễn-Đông!
Bốn bề bát ngát xa trông,
Bể hồ là của, suối rừng là công.
Cùng nhau thề một chữ đồng,
Trăm năm để một tấm lòng về sau.
Non cao nước lại càng sâu,
Hội ta chiều trẻ, dắt nhau tìm vào!!

Cái vấn-đề Pháp-Đức ngày nay

Báo *New-Yord Hérald* mới đăng một bài của ông F. H. Simonds là một nhà viết báo và sử-học trứ-danh bình-phẩm một cách rất công bình chính-trực về cái thái độ của hai nước Pháp Bỉ và cái thái-độ của hai nước Anh Hoa-kỳ đối với cái vấn-đề xử-trí với nước Đức. Sau đây xin trích mấy đoạn quan-trọng trong bài ấy:

Quốc-dân nước Hoa-kỳ phần nhiều bình như tưởng rằng hai nước Pháp Đức điều-đình với nhau, là giải quyết xong các nỗi khó khăn của hai nước mà thôi. Họ bảo rằng nếu đặt một cuộc hội-nghị như cuộc hội-nghị Washington thì hai nước có thể điều-đình với nhau được. Xem đấy thì rõ người Hoa-kỳ không rõ cái vấn-đề giải-quyết tại cuộc hội-nghị Washington với cái vấn-đề Pháp Đức ngày nay phải giải-quyết hai đường khác nhau lắm lắm. Nước Anh, nước Hoa-kỳ và nước Nhật sở-dĩ điều-đình với nhau về cái vấn-đề hải-thuyền được, là vì nước nào cũng sẵn lòng muốn điều-đình với nhau cho thỏa-thuận.

Đến như cái vấn-đề Pháp Đức ngày nay, nào ai bàn được cái cách giải-quyết thế nào, cho hai nước đều có thể ưng-thuận được. Nếu nước Đức không bồi-thường cho nước Pháp những sự hủy-hoại về cuộc chiến-tranh, thì cái nền tài-chính nước Pháp rất là nguy ngập. Nước Đức thì nói nếu nước Đức phải lo rằng sau này phải nộp số bồi-thường quá cái sức của mình, —chứ chẳng nói nước Đức phải nộp một phần số tiền bồi-thường nữa, vì kể ra hiện nay nước Đức chưa nộp cho nước Pháp được đồng nào — thì cái nền tài-chính nước Đức cũng nguy ngập.

Có người nói: Nếu nước Pháp giảm số bồi-thường đi, thì nước Đức sẽ nộp. Nhưng ai dám bảo-lĩnh rằng nước Đức sẽ nộp nào. Thế mà nếu nước Pháp bỏ cái quyền đòi nợ, và nếu nước Đức không chịu giả nợ, thì thành ra nước Đức được chiến-thắng, mà nước Pháp phải chịu đau đớn và yếu đuối mãi mãi.

Chẳng những thế mà thôi. Nước Pháp nuôi binh-lính một là để phòng khi nước Đức không chịu giả nợ, thì sẽ bắt nước Đức phải y ước, hai là phòng bị nước Đức có công-kích sau này.

Nếu nay nước Pháp bãi binh-lính đi, mà nước Đức công-kích, thì làm sao. Khi ta bảo nước Pháp bãi binh lính và giảm số bồi-thường đi, thì nước Pháp châm chước về hai khoản ấy, tất nước Đức cũng phải châm-chước các khoản khác mới được chứ. Nhưng ai dám chắc rằng nước Đức chịu như thế. Đó lại còn là một cái vấn-đề phải giải-quyết.

Nước Anh và Hoa-kỳ không bị quân thù tràn sang bờ cõi thì mới rằng muốn cho được bình-an vô sự ắt phải hòa hiếu với các nước lân-bang, và đặt những cuộc hội-nghị như cuộc hội-nghị Washington.

Nhưng các nước đã bị quân thù tràn vào bờ cõi, thì nói rằng: một nước có một nước lân-bang như nước Đức, ắt không có thể chắc bằng ở một bản giao-ước được, muốn cho được bình-yên vô-sự, thế tất phải có một cuộc liên-minh, hay là một đoàn-thể để thẳng hoặc có bị nước lân-bang ấy công-kích, thì lập tức đứng lên mà ngăn ngừa. Các nước ấy lại nói: Nước Đức đã tràn vào bờ cõi các nước ấy và liệt quốc đã kết-án nước Đức phải bồi-thường các số tổn thiệt, tất nay phải tìm lấy một phương-sách để cưỡng-bách cho nước Đức phải nộp, chứ không khi nào nước ấy chịu nộp.

Đó là hai cái chánh-sách đương làm cho Âu-châu ngày nay phải lắm nỗi khó khăn vậy.

Đối với nước Pháp cùng các nước khác ở Âu-châu lục-địa, thì cái thái-độ của nước Hoa-kỳ và của nước Anh thực là giả dối. Một đằng thì nước Hoa-kỳ muốn cho nước Pháp và nước Bỉ theo cái ý-kiến của mình, một đằng thì Hoa-kỳ không chịu bảo-trợ cái chánh-sách của nước Hoa-kỳ đề xướng lên. Và nếu nước Pháp và nước Bỉ ưng theo cái chánh-sách ấy thì chính nước Hoa-kỳ cũng được lợi nhiều lắm lắm.

Lại còn một điều làm cho cái địa-vị nước Hoa-kỳ và nước Anh đối với dư-luận nước Pháp rất là khó khăn, là vì quan Tổng-thống Wilson và quan Thủ-tướng Lloyd George đã thay lời hai nước mà hứa sẽ đảng cường quyền để bênh vực cái tôn-chỉ của mình. Ấy bởi vì thế cho nên nước Pháp đã chịu châm chước đôi khoản, mà đến lúc nước Pháp đã chịu châm chước mọi khoản rồi, thì hai nước lại không y ước nữa. Vì lẽ làm sao mà nên thế? Về phần riêng Hoa-kỳ thì Hoa-kỳ vẫn biết, nhưng người Pháp không hiểu ra làm sao, người Bỉ không hiểu ra làm sao, và cả các nước về Âu-châu lục-địa cũng không hiểu ra làm sao cả.

Tại cuộc hội-nghị Lausanne, nước Hoa-kỳ cũng dùng một cái thái-độ tựa như tại cuộc hội-nghị Paris. Những lời Hoa-kỳ nói rất phải lẽ, rất công-bằng, rất đạo-đức, nhưng Hoa-kỳ lại không chịu tán-trợ để đạt mục-đích của mình bày ra và cũng không muốn chịu trách nhiệm nguy hiểm chút nào cả.

Hoa kỳ bảo với Âu châu rằng: Chớ có dùng súng, vì việc ấy là một việc trái đạo-đức. Ở Hoa-kỳ việc dùng súng lại còn cấm ngặt nữa kia, ấy thế mà ai nấy vẫn được bình yên vô sự.

Âu-châu bèn đáp lại: Khốn nhưng vợ tôi, em tôi bị giết, con tôi bị thương bởi tay một kẻ láng giềng nó có thể làm cho tôi mất tích đi được. Vậy tôi phải mang súng, nhưng bằng không có thì Hoa-kỳ cùng các người láng-giềng khác phải giúp sức cho tôi để giữ gìn cho người láng-giềng ấy phải tuân theo luật pháp, không những là tước khí-giới của người láng-giềng ấy đi, nhưng lại phải làm cho việc tước khí-giới ấy thành ra một việc thực sự và lại cam-đoan với tôi rằng nếu người láng-giềng ấy công kích tôi, thì sẽ đến giúp cho tôi nữa.

Hoa-kỳ tất lại đáp lại: Qui-hữu không hiểu ý-kiến của Hoa-kỳ, nên qui-hữu mới nói đến sự dùng võ-lực như thế. Này tôi bảo, bỏ súng đi, thì lối cho người láng-giềng qui hữu, tôi quyết với qui-hữu rằng người láng-giềng ấy tất phải đổi lòng. Tôi chắc như thế. Và nếu, chỉ vì người láng-giềng qui-hữu giết người mà qui-hữu lại đi giết người ta, thì thật làm khó khăn công việc của tôi. Nếu qui-hữu không bỏ súng đi, thì chúng tôi sẽ phải coi qui-hữu cũng xấu xa như người láng-giềng qui-hữu vậy. Nên nghe chúng tôi. Còn như chúng tôi thì chúng tôi xin về nước chúng tôi, nhờ giời ở đấy súng các người bắn xa đến đâu cũng không tới được.

Ấy Âu-châu hiểu cái chánh-sách ngoại-vụ của Hoa-kỳ từ khi giảng-hòa ở Paris và nghị-viện Hoa-kỳ không ưng chuẩn hòa-nghị Versailles đến giờ như vậy, dù ở Lausanne dù ở đâu cũng vậy. Vì vậy cái chánh-sách ấy chỉ có ở Washington là hoan-nghênh mà thôi, chứ ở Londres, ở Paris, ở Bruxelles, cho đến cả ở Berlin nữa cũng không hoan-nghênh cái chánh-sách ấy lắm.

(Lược dịch báo *Echo de Chine*)

N. T. C.

Tự do diễn đàn

Đời sao nhiều cái giả thế?

Thợ tạo-hóa bày ra mọi giống ở quãng trần-hoàn này, dẫu từ một cánh hoa, một hòn đá, một ngọn cỏ một lá cây, cá mú ở bể, chim muông ở rừng, cho chí loài người ta không một giống gì là chẳng « Tự-nhiên-thiên-chân », bởi vì người ta bắt chước thợ giời mà biến ra như vẽ, như khảm, như chạm, như thêu, trăm khéo nghìn khôn, kỳ kỳ, quái quái, khiến cho mất cả thiên-nhiên của tạo-hóa mà thành ra cái giả đó. Sách có chữ « Cuồn anh-hùng nhiên hậu thức anh hùng, « Cuồn hào-kiệt nhiên hậu thức hào-kiệt », nhưng tôi nghĩ không những là bậc cuồn anh-hùng chân hào-kiệt mới biết được cuồn anh-hùng chân hào-kiệt, ở đời phàm việc gì vật gì cũng có thực mới biết được thực, mà có thực mới biết được giả, mà có qua cái giả thì lại càng biết được cái giả lắm.

Giả ơi là giả? Giả xuất hiện tự thế kỷ nào? Xướng thủy tự người nào? mà lưu truyền đến bây giờ, lưu truyền đến nước ta.

Từ khi tôi còn bé đến nay, hoặc mắt trông thấy, hoặc tai nghe thấy, hoặc xem sách thấy, hoặc cảnh-ngộ thấy, không biết bao nhiêu là cái giả nữa!

Này như vật-chất giả: vàng giả, bạc giả, kim-cương giả, trân châu giả, ngà giả, đồi-mồi giả, mun giả, gỗ giả, sâm giả, quế giả, nhung giả, cao giả, mật gấu giả, mật ong giả, trầm-hương giả, kỳ-nam giả, tơ giả, lượt giả, vóc giả, nhiễu giả, hương giả hiệu, chè giả hiệu, thuốc giả hiệu, bánh giả hiệu.

Người giả: quan lớn giả, bà lớn giả, quan thanh tra giả, ông một-thám giả, ông cử giả, ông tú giả, cậu ấm giả, ông sư giả, ông hát giả, ông cửu giả, ông cai giả, ông đội giả, ông thông giả, ông ký giả, ăn mày giả, khuyên giáo giả.

Tâm-lý giả: cười khóc giả, giả tỉnh, giả say, giả thức, giả ngủ, giả khôn, giả dại, giả sống, giả chết, giả thương, giả yêu, giả nhân-nghĩa, giả đạo-đức.

Ở đời hễ có cái thực thì có cái giả, có việc thực thì có việc giả, nhưng vật-chất giả có cách thử, người giả có phép trị, đến như tâm-lý giả biết lấy cách gì thử, phép gì trị? Xưa nay nhiều người có danh tiếng mà cũng từng mắc phải giả đấy.

Than ôi! Người ta sinh ra ai là không có đức sáng của giời cho, dẫu học Á-văn, học Âu văn, kẻ đạt người cùng, kẻ hơn người kém, nhưng trong linh hồn vẫn có một điểm « thiên-lương », sẵn lòng « trắc ẩn », lòng « tu-ố », lòng « từ-nhượng », lòng « thị-phi », bởi có lòng đó, thành có cảm-giác, nhân khi cảm-giác thành ra cảm-tình, trong khi cảm-tình vì được chân tình thì dẫu khác họ như (Lưu-bị, Quan-công, Trương-phi), chẳng hóa ra nghĩa vua tôi nặng, anh em thân, bầu bạn thiết ru! Dẫu tăng

chơi như « Đồ thập-nương », « Tô-tiểu tiểu » « Quan miến-miện » chẳng hóa ra nghĩa vợ chồng trăm năm ru! Không những là thế, xưa nay bao nhiêu người, làm nên công to nghiệp lớn, cho chí buôn bán mọi nghề,

VĂN UYỂN

Họa lại 3 bài thơ của Uyển phương nữ-sĩ sách họa

M. Delmas quan cai-trị hạng ba tòng sự tại Ai-lao, nay bổ đi lĩnh chức thủ hiến tỉnh Savannakhet thay quan cai-trị hạng nhất Giran trước có xin thuyên đến đó mà chưa nhận chức

M. Yvon quan cai-trị hạng nhì ở

Dậu là tên làm cái mới tên 8 ngày tù và 100 quan cùng những tên đánh bạc là Lưu-thọ Hiền, Đỗ-văn-Đôn, Đinh-văn-Thái, Ng-thị-Giáp Ng-thị-Hai, Ng-thị Thư, Ng-thị-Vũ, Ng-thị-Thủ, Ng-thị-Ba, Ng-thị Bái, Đào thị-

Ai-tín. — Bản-quán được tin buồn rằng cụ thân-mẫu ông Nim-soul-Sềnh làm comprador tại nhà Verneuil & Graverand, mới tạ thế ngày hôm nay tại phố hàng Trống số 50. Năm nay cụ hưởng thọ 62 tuổi. Đến 10 giờ

Phường buôn người. — văn-Tư 36 tuổi, Ng-v-Canh Ng-thị-Dinh 43 tuổi, Ng-thị tuổi quán làng Lang gói (P phạm tội dỗ con gái còn trẻ phải tống giam để xét.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

giả! Thường nhân khi lòng người ta có cảm-giác đó, mà chen lẫn vào cái mãnh-lực nó làm cho người ta xiêu đổ, cái ma-lực nó khiến cho người ta mê man, nhiều người vì nó mà chết, vì nó mà hại, vì nó mà mất của tồn công, vì nó mà mất cơ mất nghiệp, vì nó mà cha bỏ con, vợ bỏ chồng, vì nó mà anh em bầu bạn lìa nhau, vì nó mà việc hay hóa dở, vì nó mà việc lớn lao cũng phá tan, như thế có đáng khinh đáng sợ cho cái tâm-lý giả không? Xưa nay các nhà tôn-giáo: như nhà chùa, nhà thờ, học-đường, báo-quán, khua chuông gõ mõ, đem họa phúc, lấy nghĩa-lý, mà khuyên răn dạy bảo người ta, chỉ mong cho làm thực mà đừng làm giả đó thôi, thế mà cái giả càng ngày càng nhiều, đến như ngày nay lại càng ghê gớm lắm.

Này như: có một người làm việc thực thì lại có một lụi làm việc giả, chen lẫn vào để kiếm ăn, rồi tùng trung tác tệ, có một nghề thực thì có bao nhiêu nghề giả, đem pha lộn vào để mập mờ đánh lộn sòng, cũng có kẻ đem một việc có danh nghĩa thật cổ-động lừa người, cũng có kẻ đem thứ hàng tốt thật phô trương dối khách. Ngán thay bụng nghĩ giả, miệng nói giả, mắt trông giả, tai nghe giả, mình đối với mình giả, đối với người giả, việc này giả, việc khác giả, vật này giả, vật kia giả, hết thảy, không gì là không giả, cuộc đời thành ra một tấn trò tuồng, một giấc chiêm bao, còn mong nỗi gì.

Thôi thôi nói mãi chi mà,
Nói ra thì cũng chẳng ra thế nào!

Hay là giời đất này cũng là giả chăng? thân thế này cũng là giả chăng?

Bao giờ phật hiện chân thân,
Họa may mới tỉnh lòng trần được ru!

Tôi là người học thiển tài sơ, nhờ gia-đình được một vài phần giáo-dục, nhưng từ khi ra gánh vác việc đời đã bị phải cái giả nó làm cho tôi điên điên đảo đảo, ngẩn ngẩn ngơ ngơ, năm chìm bảy nổi chín lênh đênh, phương chi, đời là đời thượng trí, đánh nhau bằng óc, đánh nhau bằng lưỡi, cách giao-thiệp, đường sinh-nhai, còn đứng trong vòng này nghĩ sao cho khỏi mắc phải giả.

Vậy tôi xin thắp hương dâng hoa mà cầu nguyện anh em chị em cùng nòi cùng giống Việt-Nam ta, ai đã qua cái giả thì đổi đi, ai chưa qua cái giả thì giữ gìn mà đừng mắc phải giả nữa, khiến cho mình đã không phải mình giả, thì đối với nhà, đối với nước, đối với nhân-quần xã-hội đều không phải là giả cả, như thế thì người ta quây quần ở ven sông Cửu-long, Nhị-hà này chẳng hóa ra một chốn Thiên-đường một nước Cực-lạc thực ru.

Đỗ Nam.

Chín suối khó khuây người phận mỏng,
Trăm năm riêng nặng khối sầu chung.
Cho hay cái kiếp hồng-nhan nhỉ,
Âu để làm gương chốn bụi hồng.

Vịnh nàng Tố-Hương
(Trong bộ Sông-hồ ba-bể)

Thơm nức muôn thu tiếng má-hồng,
Trước sau trọn vẹn nghĩa non sông.
Đá vàng thề nặng nguy nào quản,
Sơn hải lời còn dạ những mong.
Trăm tiếng lưỡi oanh gan bá chuyển,
Ba-sinh ước cũ nhị còn phong.
Nước bờ ngảnh lại gương không thẹn,
Chữ hiếu, tình kia lại chữ trung.

Vịnh nàng Mạnh-lệ-Quân
(Trong bộ Tái-sinh-duyên)

Cân-quắc đem tài há kém trai,
Kinh-luân tiết nghĩa đã nên mười.
Tu my mượn vẻ, công càng trọng,
Khoa giáp nên danh, phận cũng hài.
Dạ vững sắt son lời giữ một.
Tình cao non nước gánh chia hai.
Tái-sinh duyên đó gương vằng vặc,
Liệt-nữ nghìn xưa chẳng hổ ai.

Nguyễn-thị xuân-Lan

VIỆC HANOI

Giá bạc. — Kể từ ngày 5 Avril 1923, giá bạc ở kho Nhà nước định là 8 f. 15

Tin tàu. — Tàu *Amiral Nielly* đã tới mũi Saint Jacques hôm qua 4 Avril 1923 hồi 23 giờ có mang 4 túi thư.

Tàu *Andre Lebon* tới Saigon ngày hôm nay 5 Avril 1923 hồi 18 giờ.

Tàu *Porthos* sẽ tới Haiphong ngày mai 6 Avril hồi 18 giờ.

Quan Toàn-quyền Merlin. — Cứ theo như tin của báo *Temps d'Asie* đã đăng thì ngoài tháng bảy tây này quan Toàn quyền Merlin mới sang Đông-pháp và ngài đã chọn quan cai-trị hạng nhất Le Fol nguyên Đổng-lý phủ Khâm-sứ Kinh làm chức Quản-lý văn-phòng của ngài.

Về qui quốc nghỉ. — M. André là quan phó văn phòng quan Toàn-quyền, đến chuyến xe lửa trưa mai sẽ xuôi Haiphong để đáp tàu *Porthos* về qui quốc nghỉ.

Quan Công-sứ Delamarre về nghỉ. — Quan Công-sứ Delamarre tỉnh Hà đông được nghỉ 7 tháng tại Paris. Chừng hạ tuần tháng này thì ngài xuống tàu. Quan Công-sứ mới sẽ đến thay ngài là quan Công-sứ Lachaud ở Sơn-tây.

Ngạch cai-trị. — M. Kerbrat, quan phó cai-trị hạng nhất tại Trung kỳ nay bổ quyền Công-sứ tỉnh Kontum thay quan cai-trị hạng nhì Kerbrat về nghỉ.

... Pháp làm chủ tọa bốn hội-đồng bầu cử nghị-viên tư-vấn ngày 15 Avril là:

Khu thứ nhất: M Duquesne
— nhì: M. Kock
— ba: M. Wilkin
— tư: M Wald

Với tàu «Yser». — Chiếc tàu *Yser* chở dầu hỏa bị đắm tại Savannakhet trong trận bão ngày 10 Mars vừa rồi thì nay đã trục lên được và sửa sang lại rồi.

Cảm tạ thịnh tình. — Thân mẫu chúng tôi tạ thế, các cụ, các ông, các bà tỏ tình thân-ái hoặc đi đưa đám, hoặc gửi giấy chia buồn, hoặc cho phúng lễ, đáng lẽ chúng tôi viết thư riêng hay là tế cung bái tạ mới phải, ngặt vì tang-gia bối-rối, vậy có mấy lời cảm tạ thịnh tình, xin các ngài lượng xét cho

Cô-ai tử: Nguyễn-đình-Tảng
Nguyễn-đình-Truyết
Nguyễn-đình-Đính
Nguyễn-đỗ-Mục

Đồng gia-quyến đồng bái tạ.

Danh dự bội tinh. — Những người có tên sau này được đặc cách thưởng danh dự bội tinh:

Bội tinh bạc hạng nhì

MM. Phạm-v-Bính làm tại sở Lục-lộ Xiêng Khouang (Ailao); Vũ-Trác cai coi sở nuôi súc vật ở Xieng Khouang; Bùi-đình-Hiển, tài xế coi nhà máy ở Xieng Khouang; Đỗ-v-Khôi lý trưởng tại Xieng Khouang; Thao Xeosseing souci tại Xieng Khouang.

Học trò trường Trương minh-Sanh đi xem nhà máy rượu. — Chiều hôm qua, hồi 2 giờ rưỡi, M. Sanh, đốc-học trường Trương-minh-Sanh ở hàng Vôi có đưa học-trò đi xem nhà máy rượu

Các phiếu Quốc-trái vô danh bất cứ năm nào, nay muốn bán lại được GIÁ RẤT CAO nên đem đến hỏi M. LÊ-DÌNH-CẢNH, ở phố Cầu-gỗ (Rue du Pont en Bois), số nhà 86 và 88 ở Hanoi.

Đông-Khê
Lê-dinh-Cảnh
86-88, Rue du Pont en Bois
Hanoi

Tòa án Trừng-trị. — Vì thứ hai là ngày nghỉ lễ nên phiên tòa án Trừng-trị hoãn đến sáng hôm nay và xử những việc sau này:

Đám quay đất ở Nam-trang. — Xưa nay tên Nguyễn-v-Mậu tức Năm-Mậu vẫn thông đồng với tên Ng-v-Dậu tức Cả Dậu mở quay đất ở Nam-trang to lắm. Tên Mậu thì gá lấy hồ mà tên Dậu thì làm cái rủ người về đánh. Sở Mật-thám dinh mãi mới bắt được tên Dậu cùng con bạc tất cả là mười ba tên. Còn nhiều con bạc nữa chạy trốn được. Tòa phạt tên Năm-Mậu là tên gá bạc và tên Cả Mai là em tên ấy giả vào mua hàng đem lẫn tản ra ngoài. Tòa hỏi chứng tá nguyên bị cùng nghe luật-sư cãi cho bên bị kiện rồi hoãn đến kỳ sau để nghị án.

Việc bốn tên cu-ly kéo xe nước tưới đường ở cửa Bắc đi không theo thể lệ thành-phố, nên càng xe đâm phải con quan phó Chưởng-lý đi xe đạp về qua đấy bị thương chết thì tòa đã hỏi sáng hôm nay. Khi hỏi xong, quan Biện-lý xin tòa phạt những tên ấy về tội không theo thể-lệ thành phố. Tòa hoãn đến kỳ sau sẽ nghị án.

Tòa còn xử nhiều việc nữa như là thuốc phiện và rượu lậu, cùng là những việc ăn cắp xoàng và du-đãng nữa.

Phiên tòa sáng hôm nay có đông người đến xem lắm, cứ chuyện trò nhỏ to làm rầm cả tòa lên. Khi xử xong đám quay đất thì những người xem kéo nhau về vợi cả tòa. Có lẽ những người đến xem đó phần nhiều là người nhà đám quay đất và những con bạc chạy thoát được không bị bắt chăng!

Ai muốn ứng mộ vào ngạch thư-ký khán-hộ thuộc địa. — Hiện tại trong đội khán hộ thuộc-địa đang cần đến 30 người thư-ký. Vậy ai muốn tình nguyện xin những chức ấy thì cứ lại sở Mộ lính ở phố Cửa-đông (Bureau de Recrutement) mà hỏi.

MUỐN BÁN

Có hai cái máy trục-nước lá quạt (pompes centrifuges) mới nguyên, một cái trục được 1300, một cái trục được 900 tấn nước trong một giờ, lên cao được bảy thước, có để bằng gang để muốn mắc vào máy động-cơ chạy điện cũng được.

Muốn dùng động-cơ ba dây hoặc chạy điện liền (moteur triphoté ou continu) cũng được.

Hỏi tại Công-ty Điện-khí Đông-pháp ở Hà-nội.

TUẦN LỄ NAY
NHÀ CHỚP BÓNG PALACE
Sẽ chiếu hai hồi cuối cùng về phim ảnh
LES ECUMEURS DU SUD
Ngoài hai hồi ấy, trong chương trình tuần lễ này lại còn cái phim kẻ cứu rất hay
COMMENT ON FAIT UN DESSIN ANIMÉ
Một phim hí kịch rất vui
SON BÉBÉ
Và phim thời sự
ÉCLAIR JOURNAL
Chiều hôm thứ tư 4 Avril, đại diễn có âm-nhạc.

quyền.

CAO PHÓ

Chúng tôi lấy làm đau đớn mà kính cáo cùng các cụ, các ông, các bà, và các thân-bằng cố hữu biết cho rằng thân-mẫu chúng tôi là:

Mme NGUYỄN-THỊ-DUYÊN
Hưởng thọ 62 tuổi

tạ thế ngày hôm nay (5 Avril 1923).

Chúng tôi định đến 10 giờ sáng mai (6 Avril 1923) thì làm lễ cất đám, an táng tại địa phận làng Cầu Giấy.

Đám khởi hành từ số 50 phố hàng Trống (Rue Jules Ferry).

Kính cáo

Cô ai tử: Nim-soui Senh
Mại-chính tại sở
Verneuil & Gravereaud
Hanoi

Bò đá. — Sáng hôm qua, hồi 6 giờ rưỡi, có một con bò của hiệu bán thịt Phúc-lợi ở Lò-đúc, sổ chuồng ra chạy vào nhà một người đàn-bà là Ng-thị-Tý ở làng Lương-yên đá phải người ấy bị thương, đã khiêng ngay vào nhà thương.

Ô-tô đè phải người. — Chiều hôm qua hồi 2 giờ có một cái ô-tô của trại Pháo-thủ số T. 800 trong có hai người lính Tây và 1 người lính ta ngồi, đi tới chỗ đường để Parreau sẽ vào trại bàng-hoa thì đụng phải một người đàn ông tên là Ng-văn-Sơ ở xã Vĩnh-phúc, huyện Hoàn-long. Khi nâng dậy thì người ấy bất tỉnh nhân sự. Đem vào nhà thương khám thì thấy vỡ sọ. Sở Cẩm đã cho xét xem lỗi tại đâu.

Phòng khám bệnh
của quan Thầy Thuốc tây

Phố hàng Điếu nhà hỏa (Rue des Pipes) số nhà 9, ở Hanoi.

Buổi chiều nào cũng khám bệnh từ 2 giờ đến 4 giờ, trừ chủ nhật và ngày lễ.

Phòng nuôi người bệnh, rất sạch sẽ. Chữa các bệnh người lớn và trẻ con.

3502

Việt-Nam thanh-niên hội. — Hội V.N.Th.N. có nhờ bản-quán đăng mấy dòng sau này: Ông Paul Monet là chánh đốc hội Việt-Nam thanh-niên ở Hanoi sắp vào Huế để bá-cáo với công chúng biết chủ nghĩa hội V. N. Th. N. có nhiều điều rất ích-lợi cho thiếu-niên Việt-Nam, nhất là cho những học-sinh ở Trung kỳ và Nam-kỳ.

Bởi ông Monet phải đi vắng thế, nên buổi nói chuyện về đầu mục «Lòng can-đảm» mà ông Cao xuân-Huy đã soạn để giảng tối chủ-nhật sau, sẽ phải đình lại đến khi khác rồi sẽ định ngày và cáo thính sau.

H. V.N.Th.N. lại cáo

(hộ ngã) ăn cắp những đồ nữ-trang bằng vàng, quần áo và tiền bạc ước tất cả chừng 200 đồng của một nhà ở hàng Buồm thì đã phải tống giam để xét.

Tên Ng-v-Thái tức Năm Hoạch 36 tuổi, nhà ở phố hàng Bát sứ số 35, can án 45 ngày tù vì dỗ con gái trẻ tuổi làm điều dâm dục thì nay đã phải bắt giam.

HAY CHO XÃ-HỘI

Một phòng khám bệnh cho người nghèo khó của quan Đốc tơ Bi cơ man (PIQUEMAL) tại phố hàng Bông, số nhà 178, 7 giờ rưỡi đến 9 giờ, chủ nhật ngày lễ nghỉ.

VIỆC BẮC-KỲ

BẮC-NINH

Quan Nguyên-soái Mayer về qui quốc nghỉ. — Hồi 5 giờ rưỡi chiều hôm thứ ba, quan Nguyên-soái Mayer đã cùng qui quyến khởi hành từ Bắc-ninh lên Đáp-cầu để đi tàu thủy xuống Haiphong về qui quốc nghỉ. Trước cửa thành có cắm cờ ngũ hành bày hương án bái vọng. Ở Đáp cầu cũng vậy. Các quan Tây Nam lên Đáp-cầu tiễn chân ngài rất đông.

Tế văn miếu. — Hồi 6 giờ sáng hôm thứ tư, các quan tỉnh và các quan phủ huyện đều mặc áo mũ đại trào xuống núi Phúc-đức để tế thánh.

NHO-QUAN

Cáo bạch. — Hội-đồng hương hội xã Lạng-phong phủ Nho-quan có lời bá cáo để mọi người biết rằng: Hội-đồng muốn sửa sang lại đất nghĩa địa ở «Bãi-giải» lại cho có thứ tự và chỉnh đốn. Vậy nhà ai có mồ mả để ở đấy thì tự tháng tư tây cho đến tháng sáu tây này xin đến mà lập tiêu mốc lên mà nhận lấy và cất bốc lại cho hợp qui-củ của hội.

Nếu quá hạn đã nói mà không đến nhận cùng chỉnh đốn lại thì hội sẽ cho bốc và để vào khu đất vô thừa nhận.

Nay cáo bạch

Hương-hội Lạng Phong
phó hội trưởng
Quách-gia-Đính.

(Xem trang thứ ba, cột thứ hai)

KÝ TÊN KHÔNG RÕ

Bản-quán xin các ngài mua báo khi có việc gì viết thư đòi hỏi bản-quán, thì cho biết cái số in ở tờ giấy gói báo, hoặc là gửi cho bản-quán cái giấy quấn ấy, để cho người làm dễ tìm kiếm. Kẻo các ngài thường hay ký tên vắn tắt, hoặc thảo quá, không sao đọc được, thành ra nhiều khi bản-quán không biết ai mà trả lời.

No 156 TRUYỆN

MƯỜI NĂM VỀ SAU

(Dix ans plus tard)
tức là truyện
(Ba-la-gia-luân Tử-tước)

Soạn-giả: ALEXANDRE DUMAS
Dịch-giả: PHẠM-BỬU-CẦN

— Đã khôn ngoan thâm thúy, lại biệt có khẩu-tài, ngô-huynh thật là một vị giám-mục hoàn-toàn vậy. Tiểu đệ xin có lời ngợi khen ngô-huynh đó, A la mi ngô-huynh ạ.

A-la-mi mỉm cười mà rằng:

— Nhưng ngô-huynh ơi, ngô-huynh đã quá bộ tới đây tất không phải chỉ đến để chúc-tụng.....cho tiểu-đệ mà thôi. Ngô huynh đến có việc chi vậy? Xin ngô-huynh khá phân trần cho đệ rõ. Hoặc giả có cách chi cho tiện-đệ này được cái bản hạnh ngô-huynh dùng đến chăng?

Đạt-ta-nhan nói:

— Không, ngô-huynh ạ. Không phải vậy, nhờ trời ngày nay đệ đã được chữ Phú-túc, lại được chữ Tự-do.

— Phú-túc?

— Thưa vâng, Phú-túc là phú-túc với đệ này, chứ dám đâu bì với ngô-huynh và Bố-tô được. Cái đó thì đã hẳn đi rồi. Tiểu đệ có chừng vạn rưỡi bạc lợi tức.

A la-mi nhìn bạn một cách bỡ ngỡ; nhất là thấy bạn hình dung tiều tụy như vậy, thì thế nào mà tin được rằng bạn có đến lại giàu có đến mực ấy. Bây giờ Đạt-ta nhan biết rằng cái giờ giảng giải đã đến, bèn kể lại sự tích mình đi sang bên Anh-quốc cho bạn nghe. Trong khi thuật chuyện, Đạt-ta-nhan thấy năm mười phen, đôi con mắt ông giám-mục đó sáng quắc lên, mấy đầu ngón tay thắp bút thì run rẩy. Còn như Bố-tô thì không thấy tỏ ra cái ý hâm mộ, chỉ thấy thích mê đi mà thôi. Khi Đạt-ta-nhan đã thuật chuyện xong rồi, A-la-mi bèn hỏi:

— Vậy thế nào?

Đạt-ta-nhan đáp:

— Vậy thôi! Ngô-huynh coi đó, bên Anh quốc đệ có bạn-hữu, lại có sản-nghiệp, mà ở Pháp này thì đệ có tài bạch kim-ngân. Nếu ngô-huynh có vừa lòng thì đệ xin tận hiến. Ấy bởi vậy cho nên đệ mới tới đây.

Cặp mắt Đạt-ta-nhan vốn đã già dặn là thế, mà đến lúc này cũng không đương lại được với cặp mắt của A-la-mi, đành phải lảng nhìn sang Bố-tô vậy. Chẳng khác gì như cây gươm này bị cây gươm kia nó đè mạnh quá phải chịu lún vậy, để rồi tìm miếng khác.

Ông giám-mục nói:

— Tuy vậy, song, ngô-huynh ơi, ngô-huynh dùng cái bộ quần áo đi đường cũng khí lạ kiểu.

— Trông cũng gớm chết thật! Tiểu-đệ cũng biết vậy. Ngô-huynh nên biết cho rằng khi đi đường sá, đệ không muốn ăn bận ra kiểu công-hầu, mà cũng không muốn ăn bận ra kiểu phong-lưu mã thượng. Từ khi đệ giàu có đến giờ, đệ đâm ra hà tiện.

A la-mi hỏi ngay sang chuyện khác rằng:

— Mà ngô-huynh nói ngô-huynh đã đến Belle Isle phải không?

Đạt-ta-nhan đáp:

— Vâng. Đệ có đến đó nên mới gặp anh Bố-tô và ngô huynh đây.

A-la-mi la lên rằng:

— Đệ đây ấy à! Từ khi đệ ở đây, đã hơn một năm nay chưa hề có vượt bể một lần nào cả.

Đạt-ta-nhan nói:

— Ồ! Tiểu-đệ không ngờ ngô-huynh lại kín-cổng cao-tường đến thế?

— À! Quí-hữu ơi. Bởi thế nên đệ mới phải thưa để ngô-huynh biết cho rằng đệ nay không phải là người ngày xưa nữa. Cưỡi ngựa thì đau lưng, đi bể thì nhọc xác, Tiểu-đệ thật là một anh thầy-tu đau đớn khốn nạn, suốt ngày chỉ rên rỉ âm thầm. Đệ chỉ giốc một lòng trông một đạo, dường như có vậy thì nó mới xứng hợp với cái tuổi-già, thương-nghị được với cái chết. Đạt-ta-nhan quí-hữu ạ. Đệ chỉ ngồi đó ở nhà thôi.

— Nếu vậy lại càng hay, ngô-huynh ạ, chúng ta sẽ lại thành ra hàng-xóm với nhau.

A-la-mi bỗng có vẻ ngạc-nhiên, cũng không buồn kiếm cách che đậy nữa, liền nói:

— Ủa! Ngô-huynh hàng xóm với đệ ư!

— Đệ sắp tậu ít ruộng muối ở vùng Phi-ran và Qua-địa. Ngô-huynh ơi, Ngô-huynh thử nghĩ xem, một việc khẩn điền mà lãi những mười hai phân, chắc chắn không khi nào lại có những cái lãng-phí, không khi nào lại sợ thiệt-lời; cứ sáu giờ một lần thì cái đại-dương trung-tín kia lại đem hùn phần vào cái «két» của đệ. Đệ thật là một người Ba-lê thứ nhất đã phát minh ra được cái cách trục lợi như thế. Xin ngô-huynh chớ có hở hang ra mà hại hoại đến cái công việc của đệ trù tính; ít lâu nữa thì đệ sẽ xin bày tỏ để anh em ta cùng biết. Chỉ ba vạn lạng thì đệ sẽ có được ba dặm đất.

A la-mi đưa mắt nhìn Bố-tô, dường như để hỏi xem có quả thật vậy cả hay không, hay là lại có cái cạm bẫy gì ẩn phục ở trong cái bề ngoài thật thà ấy chăng? Nhưng chẳng bao lâu thì A-la-mi dường như sượng mặt rằng đã hỏi phải cái bác trợ-thủ khốn nạn ấy, bèn lại phải hội thành tử chiến một lần nữa, hay là lại phải cố sức mà giữ lấy cái thế-thủ vậy. Bèn nói:

— Tiểu-đệ nghe nói mới rồi ngô-huynh có chút việc chi tranh cạnh với triều-đình đó; nhưng mà ngô-huynh vốn có tài tháo lót, nên chi việc đó ngô-huynh cũng đã giải quyết xong, mà lại đeo thêm lấy cái vinh-dự quân-công nữa, có phải vậy không, Đạt-ta-nhan quí-hữu?

Đạt-ta-nhan cười ồ lên, nhưng cũng không đủ che được cái sự bối rối của mình, vì Đạt ta-nhan thấy A-la-mi nói vậy biết rằng A-la mi đã biết hết những việc mình đi lại với nhà vua mới rồi, bèn giả đò hỏi to lên rằng:

— Đệ đây ấy ư! Ủa! A-la-mi ngô-huynh ơi, việc chi thế, xin ngô-huynh nói lại cho đệ biết.

— Phải, có người nói chuyện với đệ là một anh giám-mục khốn nạn, lưu lạc vào trong cái chỗ hoang địa này, họ nói rằng nhà vua đã lấy ngô-huynh làm một người tâm phúc trong cái cuộc ái tình của nhà vua.

— Ái tình với ai?

— Với Mân-chi-ni tiểu-thư.

Đạt-ta-nhan thở một cái, rồi nói:

— À! Đệ không dám bảo rằng không.

— Nghe như một buổi sáng kia, nhà vua đã dắt ngô-huynh đi sang bên kia cầu Ba-loa để tình tự với tình nhân, có phải không?

(Còn nữa)

Cải chính

Tiểu-thuyết «Mười năm về sau» ra kỳ báo ngày thứ tư 28 Mars 1923, Thợ sắp-chữ có sắp lầm nhiều chỗ. Vậy nay cải-chính lại cho đúng:

Cột thứ hai, dòng thứ tư, «chọn lấy người nào» sắp lầm ra «chọn lấy người nào».

Cột thứ ba dòng thứ 31, «thì dẫn có bao binh tổn tướng» sắp lầm ra «thì dẫn có bao binh tồn tướng»,

Cột thứ tư, dòng thứ 14 «đè dí bạn xuống tận đất» sắp lầm ra «đè dí bạn vuông tận đất».

Cột thứ năm, dòng thứ 18, «hãy biết rằng thằng cáo già» sắp lầm ra «chẳng biết rằng...»

Cột thứ sáu, dòng thứ nhất «cái đầu» sắp lầm ra «cái đầu».

Dòng thứ tư «A la-mi này..» sắp lầm ra «A-la-mi nào...»

CYCLISTES!
Voulez-vous une machine Robuste
Légère
Elégante
Garantie?

NAM-ĐỊNH

Tiệc mừng ông Bưởi. — Hồi 5 giờ chiều hôm thứ bảy 31 Mars vừa rồi, các ông tòng sự tại công-ty Bạch-thái Nam-định có đặt tiệc champagne để mừng ông Bưởi được mông thưởng Bắc-đẩu bội-tinh. Tiệc đặt tại ngay công-ty rất là lịch sự,

nào thư viện, nào phòng chè-rượu, nào chốn luận-đàm, chẳng tăm tiếng cũng nổi danh trong tỉnh nhỏ. Nền phú-thịnh gây nên từ đó, cuộc vui này nên nhớ công ai.

Còn non còn nước còn dài.

Tiếp theo bài Nam ai của ông Lê văn Lợi soạn:

Sâm-du công quán, Tuyên thành,

cái dập dìu đưa kể mấy. — Danh-nghĩa bội-tinh long sủng dị. — Ảng huy-chương thêm rạng vẻ văn-minh. — Nguyền ước xưa đã vẹn vẻ với non xanh, mà ưu ái cũng trọn tình chung thủy. — Đủ mấy phúc, thọ, khang, ninh, phú, quí. — Còn nhiều vạn sự về sau. — Thái-Hoàng đái-lệ thiên-thu.

vì thấy tên thợ-sơn có nhiều của nên dốc lòng tham lam để mưu gian-hiểm lấy cái thìa khóa, rồi lại khiến một đứa khác cũng là một tay điếm bợm đi rủ một tên đại bợm khác đến rồi cùng nhau đến nhà tên thợ-sơn cắt phên vào mở rương bằng cái thìa-khóa ấy, nhưng chẳng biết tên thợ-sơn lại đã biết tâm tích tên thợ-mộc

PHÒNG-THĂM-BỆNH
CỦA QUAN
Y-khoa Bác-sĩ MAURICE LOUBET
Thương thọ đệ ngũ đẳng Bắc đẩu bội tinh.
Nguyên chuyên về ngoại-khoa tại bệnh-viện Tunis, Fez, Rabat, Casablanca Port Said (Ai cập) Huế
Ngoại khoa, hộ-sinh, chữa mắt và các

EN VENTE CHEZ :
ANSTETT & Cie
Avenue Paul Doumer,
HAIPHONG
NGUYỄN-HỮU-THANH & ĐỖ ĐÌNH-ĐẠT
45, Bd Boudard de Lagrée,
HANOI

HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

DÂU-GAN-CÁ-VIÊN :

Chữa bệnh đau ngực, rào phổi, ho khan, bổ-tỳ-vị, ván ván ; người ta thường mắc phải trong mùa nay.
Thử dầu nguyên : 1$75 một lít. 0$90 nửa lít.
— viên : 0,90 một lọ, dùng uống được 12 ngày.

Bán tại Hiệu Bào chế MONTÈS, số 54, phố Tràng-tiền, Hanoi.

Bộ này tiết giời thay đổi thất thường có nhiều người ủ ốm!

Nhất là bệnh Grippe (sốt-ho-cảm). Bạn khắp cả thân-thể, rức-đầu, sốt-sao, đau cổ họng, đau ngực; nếu không biết cách chữa những chứng ấy thì chết người như bỏ! Nếu ai phải bệnh ấy, nên đến Bán-hiệu hoặc gửi thư mua 6 viên CACHETS ANTIGRIPPE. Giá bán 0$60 một lọ, uống trong 24 giờ sẽ thấy khỏi bệnh. Thuốc này đã cứu được vô số người! Ai đã biết cũng chịu là thần-hiệu.

Bán tại Hiệu Bào-chế MONTÈS, số 54, phố Tràng-tiền, Hanoi.

Rồi quan Đốc lý Graffeuil nói lời nói mấy câu chúc mừng ông Bưởi. Ngài nói dứt lời thì ông Ng văn-Thịnh thay mặt ông Bưởi lại đọc một bài đáp lại. Rồi phường nhạc Vọ bắn thổi mấy bài rất vui, mãi đến 7 giờ tối mới giải tán.

Để 8 giờ tối lại công-ty lại đặt tiệc cơm có ngót một trăm ông dự tiệc. Tới khi nâng rượu champagne, ông Phúc đứng lên đọc một bài *dit cua* bằng quốc-văn, tỏ ý thay lời anh em lòng sự chúc mừng ông Bưởi đã được cái vinh dự đặc biệt ấy, rồi ông Thịnh thay ông Bưởi đọc lại mấy lời cảm tạ. Đến sau quan ân Mai-loán-Xuân cũng nói mấy lời chúc mừng trân trọng và tán dương cái công nghiệp của ông Bưởi. Khi tiệc tại có ả-đào ca xướng và có mấy bài hầm mừng ông Bưởi nữa.

Mãi quá nửa đêm tiệc mới tan.

HAIPHONG

Muốn thuê một người coi Annam nhận việc dung cốt-min, đào đá, mỗi thước giá 10$, đào ba cái dưỡng ngầm trong mỏ than, giá tiền mỗi một thước 2$50 hoặc 3$00, và việc đào đất, đổ đất giá là 0$25 một thước đứng.

Ai muốn nhận làm, thì đến hỏi tại ông chủ nhiệm mỏ than Yên-Lập. 3549

SƠN-TÂY

Có đôn điền 80 mẫu giồng lúa và độ 200 mẫu đồi vừa giồng cafe đã tốt vừa để thả trâu bò, cách tỉnh Sơn-tây độ 5 kilomètres, muốn bán, xin hỏi M. François Lautard à Tông (Sơn-tây) 3559

TUYÊN-QUANG

Tại sác Sâm-du. — Nhân xác Sâm-du mới đọn lại nhà ở cạnh vườn của Tòa-sứ, có đặt tiệc trà vào hồi hôm 31 Mars 1923 gọi là «tiệc văn-chương». Các hội-viên lại dự tiệc đông đủ cả. Ông Trần Vượng có ở đến thuyết về một tối thể-thao tuyệt thú về mùa hè: đi chân (tiếng Pháp là La marche sport; tiếng Anh là Footing). « Đại khái như về mùa hè chiều đến « tủ rảnh công-việc ai cũng muốn « đi tiêu khiển hóng mát một lúc, « thế thì có cách nào vừa bổ ích cho « sức khỏe hoa vừa tiện-dụng hơn « không? Đánh quần (tennis), đá « bóng (football) bơi thuyền (canoter) « đi bay đi xe đ-đ, xe nguya, xe đạp, « vân vân, những cách để tiêu-khiển « này thì không phải là ai cũng dùng « đến được. Duy chỉ có một cách « thường người ta vẫn khinh-bỉ cách « ấy là đi chân (le vieux train 1) ai « cũng tập được, không tốn-phí chi « cả, mà sự kết quả hay lắm, có ích « hưởng cho sức khỏe nữa. Bởi « như các nhà văn-sĩ, triết-học nhất « là ông J. J. Rousseau, cũng công « nhận cho là một cách thể thao rất « hoàn-toàn, cho nên các ông ấy tự « gọi là bọn Péripatéticiens (theo « triết học ông Aristote)... » vân vân.

Ông Trần-Vượng nói trong độ nửa tiếng đồng hồ về bài ấy; đoạn, lại nói đến công-việc hội và khuyến-khích các hội-viên đủ quyền giúp vào cho Hội ít nhiều để lấy tiền mà trang hoàng thêm ra.

Diễn-thuyết xong, có ả-đào hát bài của ông đã soạn.

Miền :

Văn-minh mọi về mọi hay,
Năm năm đổi mới ngày ngày thêm xuân.

Sâm-du công-quán nhất tân,
Nhờ công quan Đốc trọng-thần lập nên.

Bát nát :

Công quán Sâm-du là đại-hội, chốn vui chung nay gọi đã thành tên. Nào quan, dân đồng đủ dưới trên, cũng là « cách cho bền dây liên lạc. Mới là buổi nhất sơ khai-thác, mà ngẫm trong cảnh sắc đã hay hay ! nào bàn quốc-lông theo lòng.

Khi vui chi kể nói cười : chốn thư đường đàm luận,
Xem báo lại xem thơ (còn) lắm về thanh-cao.

Xa nghe (xa nghe) tiếng người, nói nói cười (mà) ta lại thêm tươi.

Ấy ai (lòng) người, nên sớm liệu, sớm yêu,
Kẻo tiếng mai mang điều,
Mai mang điều sai điều quấn-bọp.

Này hỡi bạn mình ơi ! Thì chi bằng : sách, báo, truyện, nước chè liền. Công quán đọc, tực bàng hiên. Trăm năm lưu truyền. S. D. lai cảo

VIỆC KINH-ĐÔ

Bốn bài ca-trù tiền mừng cụ-lớn Văn-minh Tôn-thất đại-nhân.
— Nhân dịp cụ Võ biển Tôn-thất đại-nhân được thăng Văn-minh điện Đại học-sĩ về triều thì Tôn-nhân-phủ, Văn, Võ, Đình-thần, Hình-bộ quan-lại và Hình-bộ bộ-thuộc có làm mấy bài ca-trù tiễn mừng cụ-lớn như sau này :

Bài ca trù Tôn-nhân-phủ đồng tên sĩ tiễn mừng

Phò-quang-Sầu triều ban thạc phụ, — Người cũng trong Tôn-phủ Ngân-hoàng. — Ấng công-danh trực rõ chốn nhân hoàn. — Nay thành chúa ân ban về tri-sĩ.

Để chi thân-thân nhi qui-qui. — Bậc thân-hoàn toàn - thủy lại toàn-chung. — Bốn mươi năm trong hội tao-phùng. — Niềm trung ái vẫn một lòng với nước. — Bơn chiến cốt-hoàng long-phẩm-trước. — Hầu-bang trân-trọng tặng huy-chương. — Tuổi bảy mươi phè qui thọ khương. — Về vui thú non-hoàng xen phát bạch. — Kiều thủ phương-lân thiên chỉ xích. — Chả hưu-đình mà vẫn khách Tràng-an. — Kia kia núi Ngự sông Hương — Non nước đó họ bàng ta cũng đó. — Đàng chiến rượu tiễn hành vừa chúc thọ. — Nghiệp « Thái », « Hoàng » thêm tỏ với giang sơn. — Vinh thay cây ngọc lá vàng.

Bài ca-trù Bình-thân tiễn mừng

— Ngân-phái trọng-thần triều thạc-phụ. — Gương trung thành soi tỏ mặt non sông. — Trên năm mây vâng đội chiếu rồng. — Nhà trù-chăm bóng lồng hương văn các. — Đầu đội quân-vương hai mái tóc. — Long-lo xã-tắc một vòng tơ. — Bốn mươi năm thông lịch lại giờ. — Trong nhà-nước vững như vừng trụ-thạch. — « Thành-chân cửu-trùng ân trắc-tịch » — « Đại-phu thất thập khất huyền-xa ». — Chốn Tổ đình rầm dậy tiếng sinh ca. — Khách quan đường triều long để quyến. — «Khoan thư dịch thế hạ hoàng-ôn ». — Niềm ái-ưu bốn mươi mấy năm tròn. — Mấy tóc bạc tấm lòng son như vẽ. — « Toại thiệp huyền-xa tuân cổ lệ ». — Sở khất thân hai thứ trước thêm đan. — Trên năm mây Dụ-ngọc vừa ban. — Ơn lưu mộc lại chứa chan đầm đìa. — Ấng tinh-đầu rõ ràng danh nghĩa. — Của Châm-đường rạng vẻ văn-minh. — Lời vóc xưa đã trọn vẹn với non xanh. — Nay mới biết hoàn phước hoàn-danh là thế thế. — Chốn Bạch-xỉ tải thơ Cư-dị, nơi Giang-hồ oán rượu Tri chương. — Bức kỳ-đồ treo giữa đất Lạc-dương. — Đạo tân-thối đàng làm gương cho hoạn-khách. — Một khác hát kính dâng trên tiệc. — Mừng mừng chung mà tiếc tiễn ấy tình riêng. — Trước bỏ trông là buồm tiên.

Bài ca-trù Bộ hình tiễn mừng.

Từ thời tự, thành công giả khứ, — Lệ huyền-xa là vận sự của khanh-phụ. — Kể từ xưa như Cầm-đàng, như Lục-dự, như Bạch xỉ, như Giang-hồ. — Danh với phước vẹn ro là được mấy. — Qui nhàn tự thị cao nhân chí. — Ưa lão trù mông Thánh-nhân ân. — Đền vân-minh đã rạng về phẩn-soạn. — Sân bạc-thái lại dầm hơi mưa-móc. — Gốc nhân-nhân vun tròn năm phước. — Gương trang thành soi tỏ ngàn sau. — Chốn lầu-mây mong bóng bẩy nhiều thu. — Nghĩa môn-thuộc lúc khứ lưu thêm quyến-luyến. — Lời vàng-ngọc dặng câu lưu giản. — Chữ thanh-cần xin vẹn giữ quan-chăm. — Chút tình ghi tạc cao-thâm.

Bắt được đại bợm. — Mới rồi có người thợ-sơn ở lối đường Cựu bị trộm vào lấy mất tất cả trang-liêm tài sản đáng một nghìn năm mươi đồng. Từ khi đã biết mất trộm và báo quan cảnh-sát đến nay mới có vài hôm mà đã đó ra và bắt được tất cả tang vật và ba đứa trộm thật là có tài nên khen; vì một người đội sở Cảnh sát đã ra công thám xét mấy lâu nay mới tìm ra mối, mà nay đã tìm được mối thì mới biết là bọn nhiều nơi quán cơm hoặc những nơi chứa bọn vô-lại và du-thủ du-thực toàn có tiếng ấy, lại cũng có cẩm bán cho các nhà giàu ở trong làng Thọ-lộc và chốn ở các nơi; nghe đâu chỉ một nhà mất của mà nay tra xét ra thì còn có lắm nhà cũng bị chúng nó lấy mà xưa nay ở nơi tìm được.

Số là một tên thợ máy kia đến làm một cái rương xe cho một tên thợ-sơn, khi mua bộ khóa về tra vào rương, thì tên thợ máy lấy đi một cái thìa khóa mà chỉ giao lại một cái cho chủ cái rương. — Vì khóa tây không nào cũng có hai thìa-khóa mà tên thợ-máy vô-lại kia, là bọn có chìa của với tên đại bợm ấy ở tại nơi chợ Nọ thì quan Cảnh-sát thân-hành đi bắt được liền đem về hỏi có thì nó thú nhận và khai tường tất như những lời đã lược thuật trên kia. Nghe nó lại có khai rằng nó làm nghề ăn trộm từ khi 14 tuổi đến nay đã 45 tuổi, mới bị bắt lần thứ nhứt.

BÁ CÁO VIỆC RIÊNG

Bản quán mỗ ra mục này, để đăng những tài bá-cáo về việc riêng, giá đăng báo thì tùy việc, đã có thỏa-ước. Phàm những việc đăng ở mục này, ai bị tổn, người ấy nhận trách nhiệm, chủ bản quán không biết thực hư thế nào cả.

Tôi tên là Trần-viết-Tuệ dit Phúc-đỉnh ở ngay cửa chợ Mơ xin bá cáo để các ông các bà biết cho, nguyên tôi có cái nhà số 18 đường Huế, đất thì của cha tôi mà nhà thì tôi làm lên, để cho cha tôi ở, sau khi cha tôi trăm tuổi già để làm nơi thờ đường, mà năm nay cha tôi đã 77 tuổi, không biết duyên cớ làm sao, em tôi là Trần-viết-Bính là đứa du-đãng, vô nghề-nghiệp đồng-đảng với vợ khuyến dù cha tôi để biên bán cho tên Bính. Vậy tôi xin có lời bá cáo tên trên tờ báo này để xin ông bà nào có mua cái nhà ấy thì xin hãy chờ lại ít lâu, vì việc còn tại Tòa chưa xét xong. Vì là chức-thư, văn-tự, địa-đồ ở nhờ trong tay tôi cả — mà thỏ-trạch thì tôi vẫn đóng cho Nhà-nước 3554

HỘI LẬP NGHĨA-ĐỊA TỈNH THANH HÓA

CÁO-BẠCH

Hồi tập Nghĩa-địa tỉnh Thanh-hóa có lời kính cáo các ông các bà rõ mồ mả để trong khu đất loạ lạc tại làng Tanh-xá, Quảng-yên và Mã-sơn mà hỏi mới mua, biết rằng, hiện bây giờ bản hội đương sửa sang khu đất ấy cho có qui cũ, bây xin các ông các bà nên đến đánh dấu rõ ràng các mồ mả của mình để sau để nhận mà cất và tăng tại cho hợp thể lệ hội.

Nếu từ nay cho đến hết hai tháng, mồ mả trong khu đất ấy không có dấu tích rõ ràng, thì bản hội kể cho là mồ vô chủ và cất đem táng tại nơi đất mới mà không nhận.

Nay kính cáo.

Khải-định năm thứ 8 tháng hai ngày mồng năm.

Lập Nghĩa-địa-hội, hội-trưởng
BÙI-TƯỜNG-LÂN

Hội Khai-trí tiến-đức mở cuộc đấu-xảo mỹ-thuật

Hội Khai-trí tiến-đức định mở một cuộc đấu-xảo mỹ-thuật để giúp cho các nghề khéo nước Nam chấn-hưng lên và giữ lấy lẽ lối đẹp của các tay thợ giỏi đời xưa.

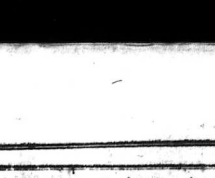
Cuộc đấu-xảo này là đấu-xảo các mỹ-nghệ có thực-dụng, vì Hội Khai-trí tự nghĩ rằng về cái kiểu nhà đẹp, chế cái đồ dùng khéo cũng thuộc về mỹ-thuật như chạm pho tượng, hay là vẽ bức tranh vậy. Thế nào gọi là mỹ-thuật? Mỹ-thuật là chế ra một cái đồ gì phải sáng nghĩ cho thành-thực, phải diễn tả cho khôn khéo, phải định cho rõ ràng đồ ấy dùng để việc gì và chế tạo làm sao cho xứng đáng với việc ấy, lại phải kén chọn cái vật liệu gì mà làm cho được thật xứng-đáng. Nói tóm lại thời một cái đồ gì, muốn cho có thể gọi được là đồ mỹ-thuật, phải làm thế nào cho không thêm không bớt được tí gì, nếu thêm hay bớt thì nó giảm mất cái thanh-dung ý-tứ đi. Bởi thế nên chớ-trương rằng cứ tô-điểm nhiều là đẹp đâu, thường có khi làm rậm-nét quá lại mất cả cái vẻ diễu-hòa mà làm giảm mất tinh-thần đi.

● Tuy Hội Khai-trí định mở riêng cuộc đấu-xảo này cho những tay thợ khéo trong nước, nhưng không phải những tay mỹ-thuật đại-gia không được dự và những bức họa, những pho tượng không nhận đâu. Nhưng Hội thiết nghĩ rằng đời nào cũng vậy, nước nào cũng vậy, gây nên một nền mỹ-thuật có đặc-sắc phân nhiều là ở công-phu những thợ-thuyền mà ra. Thử trông xa ai in rộng ra các nước Đông Tây, mà xét xem những đời mỹ-thuật rất thịnh, có phải phần nhiều là gốc ở các nghề thực-dụng trong dân-gian không? Vậy thời cuộc đấu-xảo này phải là lọc lấy những đồ giản-dị để coi, nương hình-thức phải cho công-xảo vì phải cho thích-thực với sự thường dùng. Ở Bắc-kỳ ta cũng như ở Đại-pháp và ở các nước, lúc đầu bao giờ cũng phải bắt-chước như thế. Vậy thời nào là những tay thợ khéo trong nước, nào là có công cải ông phó các nghề, nên gắng sức mà chấn hưng cỉ o các mỹ-nghệ ở xứ này! Nên tổ cỉ o bọn tân-tiến, sau này biết rằng : *hát nghề tinh nhất thân vinh*, và ở đời không gì quí bằng làm được cái đồ hay đồ kỉ-xảo.

Ngày nào mở đấu-xảo và kỳ-hạn bao nhiêu, sau này Hội sẽ công-bố, nhưng hiện nay đi muốn đấu-xảo và định đấu-xảo gì, xin cho Hội biết trước, hoặc có hỏi han gì xin cứ viết thư cho Hội.

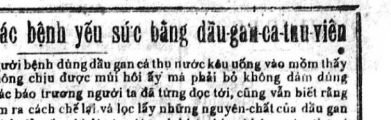
Hội Khai-trí thông-cáo

Các ông chủ nhà, các ông thầu-khoán và các ông buôn-bán !

Các ông nên xem cả các hạng sơn, chỉ có thứ này là tốt hơn cả, bền hơn cả; vì thứ sơn STANDARD này là thật sơn tây của những tay *chuyên-môn người Đại-pháp* chế ra.

Nên hỏi giá ở « *Société Française des Couleurs et Peintures Métalliques STANDARD* », **Julien & Fortin**, số 8, đường Gia-Long, Hanoi. 2063

Mua một cái kính này, xin biếu một « LỌ NƯỚC HOA ».

BÁN TẠI HIỆU :
LY-SENG-BAO
42, Phố Hàng Bồ, Hanoi. 2053

HỎI CÁC NGƯỜI MẮC BỆNH TRĨ,

nếu các ông đã dùng đủ các môn thuốc rồi mà chưa khỏi thì nên mua thứ thuốc hiệu **POMMADE ROYER**, dùng độ ngay lập tức mà chóng khỏi lắm.

Ở Paris hỏi tại hiệu bào chế DUPUY, 225, R. St Martin.
Ở Hanoi hỏi tại hiệu Ed. CHASSAGNE

興同梁

Kính trình để các qui-khách biết cho rằng bản-hiệu chúng tôi vẫn chuyên chữa về người bán-hoàn dây, đã ngoài hai mươi năm nay, người làm nổi ngày càng tinh xảo thêm ra, lại nhận nổi-nhỏ các kiểu vòng, nhẫn hoa-tai, khuy-áo, đồng đeo cổ, quả-xâm, vân vân, trông rất là thanh nhã, theo hợp thời thế

HOTEL DES COLONIES
HANOI

Chỗ nhà số 82, phố hàng Trống, nay đọn một phòng riêng để tùy thích các qui-khách muốn dùng riêng hẳn ở lầng nhà cũ nay cũng thế.

Chữa bệnh đau ngực và các bệnh yếu sức bằng dầu gan cá tươi viên

Thường thường tôi thấy nhiều người bệnh dùng dầu gan cá thu nước kêu uống vào mồm thấy hôi khó chịu, cho nên thường họ không chịu được mùi hôi ấy mà phải bỏ không dám dùng nữa. Và đã bao nhiêu lời cổ-động ở các báo trương người ta đã từng đọc tới, cũng vẫn biết rằng cái sự tẩn-bộ về đường hóa-học đã tìm ra cách chế lại và lọc lấy những nguyên-chất của dầu gan cá thu mà làm thành một viên nho nhỏ, để uống khỏi có mùi tanh khó chịu; không còn thứ gì

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường (Từ microfilms của Đại học Cornell)

MỚI XONG

Bản-hiệu chuyên về nghề đóng đồ gỗ xưa nay, vẫn có tiếng đóng nhiều đồ gỗ thực kĩ, gỗ thực tốt, các quý-khách muốn đóng kiểu nào, thứ gỗ gì, thì bản-hiệu đóng đúng theo thứ gỗ các quý khách sở-ước, không dám làm sai, không dám pha thứ gỗ khác. Bản-hiệu đóng đủ các kiểu mẫu như là đồ bày trong nhà, Salon, Buồng ngủ, Buồng ăn, Buồng giấy, Cửa chớp, Cửa kính, Sập chân quỳ da cá, Sập hộp, Ghế ngựa, Thọ-đường

Bản hiệu mới in xong Catalogue, nhiều kiểu mới chế thêm các quý-khách ở xa gần muốn xem Catalogue để mua đồ gỗ, xin cứ viết thư cho Bản-hiệu thì Bản-hiệu xin gửi ngay đến tận nơi các quý-khách ở để biểu các quý khách xem, các quý-khách có viết thư xin đính th o cả timbre poste để dán vào Catalogue để gửi đi và đỡ tiền lộ-phí đi gửi nữa

LƯU-BÁ-VỊ, Propriétaire
VĨNH-XƯƠNG
35, Rue Fellonneau tức là phố Lò-sũ, Hanoi
2031 • Téléphone N° 218

NAM-HƯNG-THÀNH

18, Rue des Caisses, 18
(Phố Hàng-Hòm)
HANOI

Kính trình các quý-khách biết cho rằng: Bản-hiệu xưa nay vẫn chuyên nghề làm sơn vẽ theo lối Nhật-bản, và lối Annam như là các thứ khay, hộp, tráp, quả, vân vân. Các thứ đồ nét như hoành-phi, câu đối, cuốn thư cùng các thứ tranh cảnh bằng sơn vẽ vào kính hay là vào vải và các thứ ghế bàn uốn bằng song làm đúng kiểu chắc chắn, cẩn-thận sơn bền mùi trông rất nhã.

Bản-hiệu bán buôn và bán lẻ; Lại có bán đủ các thứ hàng Saigon hạng tốt, hạ giá hơn các nơi.

Các quý-khách ở xa muốn mua, gửi giấy về bản-hiệu xin tính giá phải chăng và gửi hàng theo cách lĩnh hóa giao ngân. (Contre remboursement).

Xin các quý-khách chiếu cố.

2037

TRẢ TIỀN BẰNG CON-NIÊM
(Payement en timbres postes)

Nhiều ông gửi tiền trả bản quán bằng con-niêm, sự ấy thực cho bản-quán lắm. Vậy có lời trình các ngài trả ra những tiền đồi chỗ ở, còn thì bản-quán không nhận tiền gì trả bằng con-niêm cả.

kim-hoàn này, đã ngoài mười năm nay, nghề làm mỗi ngày càng tinh xảo thêm ra, lại chịu cải-chế các kiểu vòng, nhẫn, hoa-tai, khuy-áo, dây đeo cổ, quả-tim, vân vân, trông rất là thanh nhã, theo hợp thời thế các quí khách tiện dùng, nhân dịp sắp ngày tết Cả đến nơi, bản-hiệu mới mượn được mấy tay thợ rất khéo ở Hongkong sang và mới có sang các thứ mặt kim-cương, châu-chân, ngọc-thạch, ngọc lựu, kim sa, hổ phách san-hô, mã-não và mặt ngũ sắc vân nữa, đủ cả các thứ và mới có sang nhiều kiểu vòng, kiểu nhẫn mới o e ra, trông rất là ngoạn mục

Xin mời các quí-khách quá bộ lại xem, dù mua hay không bản-hiệu lúc nào cũng có người để thừa tiếp các quí-khách, rất là trọng-thể.

LƯƠNG-TRỌNG BÌNG
Bijoutier
61, Rue de la Soie 61,
Toukin HANOI

2024

này dọn một phòng riêng để tùy thích các quí-khách muốn dùng riêng hẳn ở đấy cho biệt-tịch hay ngồi chung ở làng nhà cũ này cũng thế.

Người làm trong Hôtel hiện nay đổi mới cả.

Giá bữa ăn như sau này:

Có	rượu. . .	1$20
Không	— . . .	0.90

2031

Nhà Bán-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

hôi khó chịu, cho nên thường họ không chịu được mùi hôi ấy mà phải bỏ không dám dùng nữa. Và đã bao nhiêu lời cổ-động ở các báo trương người ta đã từng đọc tới, cũng vẫn biết rằng cái sự tấn-bộ về đường hóa-học đã tìm ra cách chế lại và lọc lấy những nguyên-chất của dầu gan cá thu mà làm thành một viên nho nhỏ, để uống khỏi có mùi tanh khó chịu; không còn thứ gì thay vào dầu gan cá thu được là thứ sắc thực sáng, nước thực trong.

Vì các lẽ đó, cho nên chúng tôi đã chế ra những thứ dầu cá viên thực là trong sạch chẳng khác gì những thứ dầu cá đựng chai vậy, nhưng có bọc ngoài để uống cho khỏi thấy mùi tanh. Như thế thì những người đau sẽ được dùng nguyên chất dầu cá.

Trước khi ăn cơm sáng và cơm chiều mỗi bận dùng 2 viên là đủ, chỉ tiêu với ngụm nước chè hay nước lã cũng được.

Giá mỗi chai chỉ có (0$90) chín hào, mà dùng lại được những 12 ngày.

Những ngài nào ở xa nhà ga mà phải chịu nhiều tiền phí tồn cho các phu trạm để nhận hàng, như thế thì thực là đắt cho các ngài quá, vậy chúng tôi tưởng các ngài nên chờ có dịp nào đi Hanoi thì đến nhà hàng Ba chuông, ngay giữa phố Tràng-tiền, số 54, đấy chính là nhà ông MONTÈS có bán dầu cá hạng dựng chai và hạng dầu cá viên.

Dầu cá của bản-hiệu thực trong sạch mà mầu nước trông thực là đẹp, giá bán chỉ có một đồng bảy hào rưỡi (1$75) một chai lít, chín hào (0$90) một chai nửa lít mà thôi

Nay kính
PHARMACIE MONTÈS, 54, Rue Paul-Bert, Hanoi

Hàng mới — Giá cực rẻ!

Bản-hiệu vừa nhận được nhiều thứ satin, faille, cachemire, kim-ngân-đoạn da Mông-tự cùng nhiều thứ vóc nhiễu thật tốt mà bán giá cực rẻ để chiều hàng. Vậy ngài nào muốn dùng thứ gì xin mời lại mua ngay kẻo hết hàng đẹp

Các thứ laine may complets và pardessus, imperméable soie để may áo đi mưa, có nhiều mùi rất nhã, xin các ngài chiếu-cố cho.

Kính cáo
NAM-THỊNH, Tailleur
SOIERIES NOUVEAUTÉS
6, Rue des Cantonnais, Hanoi

2015

CỬA HÀNG
GŨIONEAUD FRÈRES
BORDEAUX – HANOI – HAIPHONG

Rượu VANG — Rượu MÙI — Đồ HỘP THỰC-PHẨM ĐỦ THỨ

Hiệu buôn bán đứng đắn, thật-thà — Hiệu mở ra ở xứ Bắc kỳ từ năm 1890

Có lời bá cáo cùng bạn hàng bản-quốc biết rằng: nhân dịp tết ANNAM bản-hiệu có sang nhiều thứ rượu vang uống thường thật tốt, rượu vang quý thượng hạng, rượu sâm-banh rất ngon, rượu mùi đủ các thứ rất quý, cùng kẹo chocolat với mứt làm bằng các thứ quả — bán giá hạ hơn tất cả các nơi khác.

Vì giá đã tính hạ rồi nên bạn hàng đến mua không bớt nữa. Mà bản hiệu đoan rằng các th hàng bản hiệu bán là thực hiệu cả.

Xin Bạn-hàng có lòng yêu đến mua thử về nếm xem với khảo giá luôn thể!!!

3052

PHAN-ĐỨC-THÀNH
HANOI — 2, Rue des Cantonnais, 2 — HANOI

GRANDS ARRIVAGES:
Soieries Chinoise, Française, Tonkinoise et diverses étoffes
GROS & DÉTAIL

MỚI ĐẾN: đủ các thứ hàng Tàu, hàng Tây, hàng ngoài Bắc và các thứ rồi, vân vân
Lại có may quần áo ta và quần áo tây đủ cho lối
Bản hiệu lại có bán vàng diệp Vĩnh-Thịnh-Long chính hiệu nữa.

Đồng-hồ treo và để
MÁY ĐỨC CỰC TỐT
BẢO HÀNH 10 NĂM

Cao 65 c/m
Ngang 27 —

Máy chạy 15 hôm, đánh tiếng chuông thanh nhã. Vỏ bằng gỗ ghép không bao giờ mọt.

Mỗi cái 15$00

Cước tính thực rẻ

WONG-YUNE-TAI
49, Phố Hàng Ngang — HANOI

2049

Cao 72 c/m
Ngang 27 —

Độ rầy lại sắp đến mùa bức nóng, và lại sắp sinh ra những bệnh ngoài da bệnh ngứa, bệnh lở vân vân. . . cùng là bệnh đau xương và bệnh đau mạch máu.

THUỐC DÉPURATIF SENSAL

là một thứ thuốc chế riêng để dùng cho người xứ này ngày nay thực là một thứ thuốc độc nhất vô song, để trị các bệnh ấy.

Cũng lại một thứ thuốc thần hiệu để trị bệnh giang mai kinh niên hoặc mới mắc.

Hiệu Bào-chế E. CHASSAGNE
59, phố Paul-Bert, trước cửa hiệu Gô-đa trông sang, Hanoi

華 PAO-VA 寶
28, Phố Hàng Bồ, Hanoi
東京河内行蒲街門牌廿八號

Chúng tôi kính-trình các quý khách biết rằng nay chúng tôi mới có sang: 1° Một bọn đồ ngà rất tốt như là quả cầu chạm rồng, vòng, điếu hút thuốc lá, đũa, vân vân.

2° Một bọn những kính đủ các thứ mặt, mặt đen, mặt trắng, mặt vàng, mặt mài lá cây, vân vân. Lại có cả những kính gọng bằng vàng tây, gọng bọc vàng, gọng đồi mồi, vân vân, quả xuân đến họ mà đeo những nhỡn kính này thì hợp phép vệ sinh lắm lắm.

3° Một bọn đồng-hồ quả-quít đeo tay, đồng hồ cọc cung, đồng hồ báo thức, đồng hồ chằm-cảm, vân vân.

4° Một bọn chậu sứ đèn sứ, lọ sứ, bát sứ, bể sứ để thủy-tiên hay là bày cảnh cũng được và tứ bình, vân vân.

5° Một bọn đồ mỹ-thuật ở Bắc-kinh sang.

Các thứ hàng mới sang kể năm số trên này chúng tôi xin bán hạ giá, mong cậy các quý-khách chiếu-cố cho thì chúng tôi lấy làm cảm ơn lắm lắm.

Cẩn cáo đồ nữ trang, châu báu, ngọc ngà, vàng thì không kể, chắc các quí-khách cũng đã tường cả rồi.

Cẩn-cáo
HIỆU PAO-VA
Phố Hàng Bồ, số nhà 28, Hanoi.

Số 100

TỤC TÁI-SINH-DUYÊN

(Bộ này cũng tiếp theo sự-tích Mạnh-lệ-quân, của Hương-diệp phu-nhân là một nhà nữ-sĩ thảo xưa soạn ra. Soạn theo lối đàn-từ, nay xin dịch thành văn xuôi để hiến các độc-giả.)

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

Nàng *Vân-cơ* nghĩ vậy, đôi mày cau-có, ra ý không vui. *Vệ-dũng-bưu* ngảnh lại bảo nàng *Vân-cơ* rằng:

— *Vân-cơ* con ơi! *Hùng* công-tử đây tức là biểu-đệ, cũng trong thân-thích, há phải người xa-lạ gì. Con chớ e-lệ làm chi, nên hàng ngày cùng công-tử giảng sách bàn văn cho khuây sự phiền-muộn.

Nàng *Vân-cơ* nghe nói, mỉm cười mà rằng:

— Thân-phụ ơi! con là phận nữ-lưu, khi nào dám giảng sách bàn văn cùng công-tử. Công-tử tài cao học rộng, muốn xin công-tử dạy bảo thêm cho.

Hùng-khởi-thần nghe nói, tỏ ý khiêm-tốn mà rằng:

— Cái học-thức tầm-thường của tôi đã được bao nhiêu mà nàng quá khen như vậy!

Lã di-nương cười mà bảo rằng:

— Công-tử chớ khiêm-tốn quá, từ nay tức là người trong một nhà, cũng nên chuyện-trò đàm-luận cùng nhau, cho được vui-vẻ.

Từ di-nương cũng bảo rằng:

— *Hùng* công-tử ơi! công-tử cứ yên lòng chớ nên phiền-muộn. Tất có ngày kia họ *Hùng* được ân-xá bấy giờ sẽ lại cùng nhau sum-họp một nhà.

Vệ-dũng-bưu gật đầu khen phải mà rằng:

— Hiền-sanh bất-tất phải tiến Kinh cứ ở yên đây, mà cũng đừng đi đâu, kẻo sợ tiết-lộ.

Khi uống rượu xong, ai về phòng nấy. *Hùng-khởi-thần* luống chịu khó nhọc mấy đêm không ngủ, đêm ấy nằm ngủ thiếp đi, mãi đến khi mặt trời đã cao mấy con sào mà vẫn chưa dậy. Nàng *Vân-cơ* trang-điểm xong, chạy vào vén màn gọi.

Hùng-khởi-thần nghe tiếng, giật mình tỉnh dậy, trông thấy nàng *Vân-cơ*, kinh-hãi mà rằng:

— Sao nàng dậy sớm thế?

Vừa nói vừa vội-vàng trở dậy mặc áo. Nàng *Vân-cơ* gọi nữ-tỳ lấy nước rửa mặt, rồi ngồi xuống ghế, ôn tồn hỏi-han mà rằng:

— Đêm qua công tử có ngủ được không?

Hùng-khởi-thần cảm-tạ mà rằng:

— Mấy ngày nay tôi không ngủ, cho nên đêm qua nằm ngủ thiếp đi, mãi đến bây giờ mới dậy. Chẳng hay cữu-phụ và hai di-nương tôi đã dậy chưa?

Một con nữ tỳ đứng cạnh bật cười mà thưa rằng:

— Lão-gia tôi đã dậy đi chơi vắng, mà hai di-nương tôi cũng đều đã ăn lót dạ rồi.

Bỗng thấy một tên bộc-phụ bưng mấy đĩa bánh vào mà nói với nàng *Vân cơ* rằng:

— Dạ dám bẩm tiểu-thư! *Lã* di-nương tôi bảo tiểu-thư mời công-tử xơi bánh.

Nàng *Vân cơ* tủm-tỉm cười, rồi mời *Hùng-khởi-thần* ăn lót dạ. Hồi lâu, hai di-nương bước vào, lại ân-cần hỏi han trò-chuyện, cũng có ý trọng-đãi.

Lã di-nương năm ấy đã 40 tuổi, nguyên là người bồi-giá (1) theo *Doãn Lan-đài* (vợ *Vệ-dũng-bưu*) thuở xưa, tên gọi *Xuân-hương*. Sau *Vệ-dũng-bưu* nhận làm thiếp, sinh được nàng *Vân-cơ*, người có nhan-sắc.

Về sau lại mua thêm một người nữa tức là *Từ* di-nương. *Từ* di-nương cũng có nhan-sắc, lại có theo-đòi ít nhiều bút nghiên, nhưng đến năm đã 48 tuổi mà vẫn chưa sinh-dục, vì thế *Lã* di-nương được chuyên sủng, bao nhiêu chính sự trong nhà quyền về một tay.

Con trai *Vệ-dũng-bưu* là *Vệ-ngọc* vẫn có ý khinh *Lã* di-nương là thiếp hầu, không chịu cho là thứ-mẫu. Nàng *Vân-cơ* cậy mình tài-mạo song toàn, thấy anh (*Vệ-ngọc*) là vũ-biền, cũng có ý miệt-thị, *Vệ-ngọc* thì thấy em gái được cha yêu giấu, không khỏi đem lòng hiềm-thù

Lã di-nương lại xui-giục *Vệ-dũng-bưu* bắt *Vệ-ngọc* phải đem vợ con đi theo, để trong nhà không còn ai dám chống-cự cùng *Lã* di-nương cả.

Lã di-nương vốn tính thâm-độc, bề ngoài giả-cách tử-tế, nhưng bề trong vẫn muốn bày mưu lập kế để hại *Từ* di-nương. Chẳng ngờ nàng *Vân-cơ* cùng *Từ* di-nương lại tương-đắc với nhau, cho nên *Lã* di-nương không hại nổi.

Vệ-dũng-bưu và *Lã* di nương thấy nàng *Vân-cơ* góa chồng sớm, bội phần thương-xót, cho nên hết sức chiều-chuộng, muốn gì được nấy. Lại có ý muốn vì nàng kén chọn giai-tế, để đợi khi hết tang chồng cũ thì dây loan lại nối cầm lành.

Từ khi có *Hùng-khởi-thần* đến ở đây, nàng *Vân-cơ* ra tình luyến-ái. Khi cuộc cờ, khi chén rượu, cùng nhau ngày lại thêm thân. *Hùng-khởi-thần* dẫu rằng được chốn yên thân, nhưng nghĩ đến cha mẹ lúc nào thì lại gạt thầm giọt lệ.

Một hôm, *Vệ dũng-bưu* ở ngoài về, nét mặt hoảng-hốt mà bảo rằng:

— Nếu vậy thì thật là việc không may! ta nghe tin quan khâm-sai sắp tới nhà ta, để bắt *Hùng* công-tử, bây giờ biết làm thế nào?

Lã di-nương và *Từ* di-nương nghe nói, đều ngẩn mặt nhìn nhau. *Hùng-khởi-thần* ứa nước mắt khóc mà rằng:

— Cữu-phụ ơi! Xin cữu-phụ chớ lo-ngại! Tôi đây vẫn có lòng muốn được tiến Kinh để cùng cha mẹ cùng chết, còn hơn sống thừa ở trên cõi đời này.

Vệ-dũng-bưu gạt tay mà bảo rằng:

— Không thể được! Khi nào ta lại nỡ để cho hiền-sanh bị bắt giải Kinh.

Lã di-nương và *Từ* di-nương đồng thanh mà rằng:

— Chi bằng lão-gia để cho công-tử trốn đi. Khi quan khâm-sai tới đây, sục-tìm không thấy thì chắc không liên-lụy gì đến lão-gia được.

Vệ-dũng-bưu nói:

— Cũng không thể được! chẳng lẽ lại để cho hiền-sanh đi đâu bây giờ!

Nàng *Vân-cơ* thấy vậy liền tủm-tỉm cười, lấy tay bưng miệng, rồi sẽ cất tiếng oanh mà thưa rằng:

— Thân phụ ơi! Bây giờ có một kế quyền-nghi này quyết-nhiên quan khâm-sai không thể biết được.

Vệ-dũng-bưu vội-vàng hỏi:

— Kế chi thế hở con!

Nàng *Vân-cơ* lại cứ cười khúc-khích. *Lã* di-nương giục nói mà rằng:

— Sao lại cứ cười mãi thế! có kế chi hay, nên nói mau mau.

Nàng *Vân-cơ* cười mà thưa rằng:

— Nào có kế chi lạ đâu! con thiết nghĩ công-tử nên cải-dạng nữ nhi, rồi cứ nói là một người thân-thuộc đến ở nhà ta thì quan khâm-sai biết thế nào được.

Vệ-dũng-bưu và hai di-nương nghe nói đều tấm-tắc khen-ngợi, lấy làm diệu kế.

(Còn nữa)

(1) Theo tục nước Tàu thuở xưa, có dâu về nhà chồng, thường có mấy người nữ-tỳ theo hầu, gọi là người bồi giá.

Le gérant NGUYỄN-VĂN-LUẬN

NĂM THỨ MƯỜI MỘT. — SỐ THỨ 1811 MỖI SỐ: 0$02 NGÀY THỨ SÁU 6 AVRIL 1923